

ტესტი დაწყებითი საფეხურის მასწავლებელთათვის ბუნებისმეტყველება

2015

ინსტრუქცია

ტესტი ორი ნაწილისგან შედგება - პროფესიული ცოდნა და მეთოდოლოგია და აკადემიური უნარები. ის 53 დავალებას შეიცავს. ზოგიერთ დავალებას ახლავს სავარაუდო პასუხები, ზოგიერთის პასუხი კი თქვენ თავად უნდა დანეროთ.

პასუხები აუცილებლად გადაიტანეთ პასუხების ფურცელზე, რომელიც თან ახლავს ტესტს (შესაბამისი ინსტრუქცია იხილეთ შემდეგ გვერდზე). ტესტირების შედეგი დადგინდება მხოლოდ და მხოლოდ პასუხების ფურცლის საფუძველზე.

ყურადღებით წაიკითხეთ თითოეული დავალების ინსტრუქცია, კარგად გაიაზრეთ, რა მოგეთხოვებათ დავალების შესრულებისას, და შემდეგ აირჩიეთ ან დანერეთ პასუხი.

ზოგიერთი დავალება, ერთი შეხედვით, სპეციფიკურ თეორიულ ცოდნას მოითხოვს, თუმცა, რეალურად ამ დავალებათა შესრულება სავსებით შესაძლებელია პედაგოგიურ გამოცდილებაზე დაყრდნობით.

შავი სამუშაოსათვის შეგიძლიათ გამოიყენოთ ტესტის ფურცლებზე არსებული ცარიელი ადგილები.

სამუშაოდ გეძლევათ 5 საათი.

დროის ამოწურვის შესახებ გაცნობებთ მეთვალყურე.

გისურვებთ წარმატებას!

სხვადასხვა ტიპის დავალებათა ინსტრუქციები

ტესტში წარმოდგენილი დავალებები სხვადასხვაგვარია ფორმატის თვალსაზრისით. ტესტში შეგხვდებათ:

- დავალებები არჩევითი პასუხებით;
- დავალებები ღია დაბოლოებით;
- შესაბამისობის დადგენის დავალებები;
- თხზულება.

არჩევითპასუხებიან დავალებებში პირობასა თუ შეკითხვასთან ერთად სავარაუდო პასუხებიც არის მოცემული. დავალების შესრულება გულისხმობს ოთხი სავარაუდო პასუხიდან ერთი სწორი პასუხის არჩევას.

პასუხის მონიშვნისას:

- *პასუხების ფურცელზე მოძებნეთ დავალების შესაბამისი ნომერი;*
- *ნომრის ქვეშ იპოვეთ უჯრა, რომელიც თქვენ მიერ არჩეულ პასუხს შეესაბამება;*
- *დასვით X ნიშანი ამ უჯრაში.*

თუ გსურთ პასუხების ფურცელზე მონიშნული პასუხის გადასწორება, მთლიანად გააფერადეთ უჯრა, რომელშიც დასვით X ნიშანი, ხოლო შემდეგ მონიშნეთ პასუხის ახალი ვარიანტი (დასვით X ნიშანი ახალ უჯრაში).

თითოეული არჩევითპასუხებიანი დავალება 1 ქულით ფასდება.

დავალებები ღია დაბოლოებით მოითხოვს დასმულ შეკითხვაზე პასუხის ჩამოყალიბებას, საკუთარი მსჯელობის გამყარებას სათანადო არგუმენტებით. თითოეული ღიადაბოლოებიანი დავალება ფასდება სპეციალური სქემის მიხედვით. შესასრულებელი ნაბიჯების გათვალისწინებით, დავალება შეიძლება შეფასდეს 1, 2 ან მეტი ქულით. ამგვარ დავალებებზე პასუხის გასაცემად პასუხების ფურცელზე გამოყოფილია საგანგებო ადგილები. **გაითვალისწინეთ:** თუ სწორ პასუხთან ერთად არასწორ პასუხსაც მიუთითებთ, ქულას ვერ მოიპოვებთ.

შესაბამისობის დადგენის დავალებებში წარმოდგენილია მონაცემთა ორი სვეტი. ერთ სვეტში მოცემულია ე. წ. პირობა (მოვლენები, ფრაზები და ა. შ.), მეორეში კი – სავარაუდო პასუხები (ცნებები, ტერმინები და ა. შ.). დავალების შესრულება გულისხმობს ერთ სვეტში მოცემული ინფორმაციის მისადაგებას მეორე სვეტში მოცემულ ინფორმაციასთან. შესაბამისობის თითოეული დავალებისთვის პასუხების ფურცელზე მოცემულია ცხრილი. თქვენ უნდა შეავსოთ ცხრილის ცარიელი გრაფები – **პირობის აღმნიშვნელი ასოს ქვეშ ჩაწეროთ მისი პასუხის შესაბამისი რიგითი ნომერი**. შესაბამისობის დადგენის თითოეული დავალება 1 ქულით ფასდება.

თხზულებაში უნდა წარმოაჩინოთ თქვენი პოზიცია, მოსაზრებები შემოთავაზებული საკითხის შესახებ, კონკრეტული არგუმენტებით დაასაბუთოთ სათქმელი. თხზულების დასაწერად პასუხების ფურცელზე გამოყოფილია საგანგებო ადგილი.

თხზულების მაქსიმალური ქულაა 13.

პროფესიული ცოდნა და მეთოდика

1. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელ შემთხვევაშია ბუნებრივი რესურსები ამოწურვადი?

- (ა) მზის ბატარეებით ენერჯის გამომუშავებისას
- (ბ) ქარის ტურბინებით ელექტროენერჯის გამომუშავებისას
- (გ) საწვავი წიაღისეულის გამოყენებით ენერჯის გამომუშავებისას
- (დ) წყლის მიმოქცევის გამოყენებით ელექტროენერჯის გამომუშავებისას

2. კავკასიური სოჭნარი და ნაძვნარი ტყის სანახავად მოსწავლეებს წაიყვანდით:

- (ა) ლაგოდეხის ნაკრძალში
- (ბ) ბორჯომ-ხარაგაულის ეროვნულ პარკში
- (გ) თბილისის ეროვნულ პარკში
- (დ) კოლხეთის ეროვნულ პარკში

3. მოცემულია სამი დებულება:

- I. ფოტოსინთეზის ძირითადი მიზანი ნახშირწყლების პროდუცირებაა, ხოლო ჟანგბადი მისი გვერდითი პროდუქტია.
- II. ფოტოსინთეზის ძირითადი დანიშნულება ჟანგბადის პროდუცირება და ნახშირორჟანგის შთანთქმვაა, ხოლო ნახშირწყლები მისი გვერდითი პროდუქტია.
- III. ფოტოსინთეზის ძირითადი მიზანი ნახშირორჟანგის შთანთქმვაა, ხოლო ჟანგბადი მისი გვერდითი პროდუქტია.

ამ დებულებათაგან რომელია მართებული?

- (ა) მხოლოდ I
- (ბ) მხოლოდ I და III
- (გ) მხოლოდ II და III
- (დ) მხოლოდ III

4. შემოდგომაზე ხეებისა და ბუჩქების უმეტესობის ფოთლები ფერს იცვლის, რადგან:

- (ა) ფოთლებში არსებული მწვანე პიგმენტი ყვითელ პიგმენტად გარდაიქმნება.
- (ბ) ფოთლებში არსებული ქლოროფილი იშლება, ხოლო სხვა პიგმენტები ნარჩუნდება.
- (გ) ფოთლებში არსებული ქლოროფილი მცენარის ღეროებისკენ გაიწოვება.
- (დ) ფოთლებიდან ქლოროფილი ორთქლდება.

5. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელშია წარმოდგენილი მხოლოდ ის სტრუქტურები, რომლებიც საერთოა ცხოველური და მცენარეული უჯრედებისათვის?

- (ა) ბირთვი, ბირთვაკი, მიოფიბრილები
- (ბ) ბირთვი, მიტოქონდრია, პლასტიდები
- (გ) უჯრედის კედელი, ციტოპლაზმა, მემბრანა
- (დ) მიტოქონდრია, მემბრანა, ციტოპლაზმა

6. ქვემოთ მოცემულია ბირთვის შესახებ გამოთქმული დებულებები. მათგან რომელი **არ არის** მართებული?

ბირთვი:

- (ა) შედგება ნუკლეოპლაზმისაგან.
- (ბ) ვირუსის ცენტრალური ნაწილია.
- (გ) შეიცავს ერთ ან რამდენიმე ბირთვაკს.
- (დ) შეიცავს ქრომოსომებს.

7. ჩამოთვლილთაგან საჭმლის მომნელებელი სისტემის რომელ ნაწილში იწყება ნახშირწყლების დაშლა?

- (ა) საყლაპავ მილში
- (ბ) პირის ღრუში
- (გ) წვრილ ნაწლავებში
- (დ) კუჭში

8. ადამიანის სომატურ უჯრედებში ქრომოსომების რაოდენობა არის:

- (ა) 22
- (ბ) 23
- (გ) 32
- (დ) 46

9. აირთა ცვლა ფილტვებსა და ქსოვილებში ხდება:

- (ა) ოსმოსით
- (ბ) დიფუზიით
- (გ) ფილტრაციით
- (დ) აქტიური ტრანსპორტით

10. ადამიანის არტერიული სისხლი ალისფერია, ხოლო ვენური – მუქი წითელი, რადგან:

- (ა) არტერიულ სისხლში უფრო მეტი ჟანგბადია, ვიდრე ვენურში.
- (ბ) არტერიულ სისხლში უფრო მეტი ჰემოგლობინია, ვიდრე ვენურში.
- (გ) არტერიულ სისხლში უფრო მეტი ერითროციტია, ვიდრე ვენურში.
- (დ) არტერიულ სისხლში უფრო ნაკლები ლიმფოციტია, ვიდრე ვენურში.

11. ჩამოთვლილთაგან რომელია ნივთიერება?

- (ა) ჰაერი
- (ბ) ღვინო
- (გ) ეთილის სპირტი
- (დ) შავმიწა ნიადაგი

12. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელია ქიმიური პროცესი?

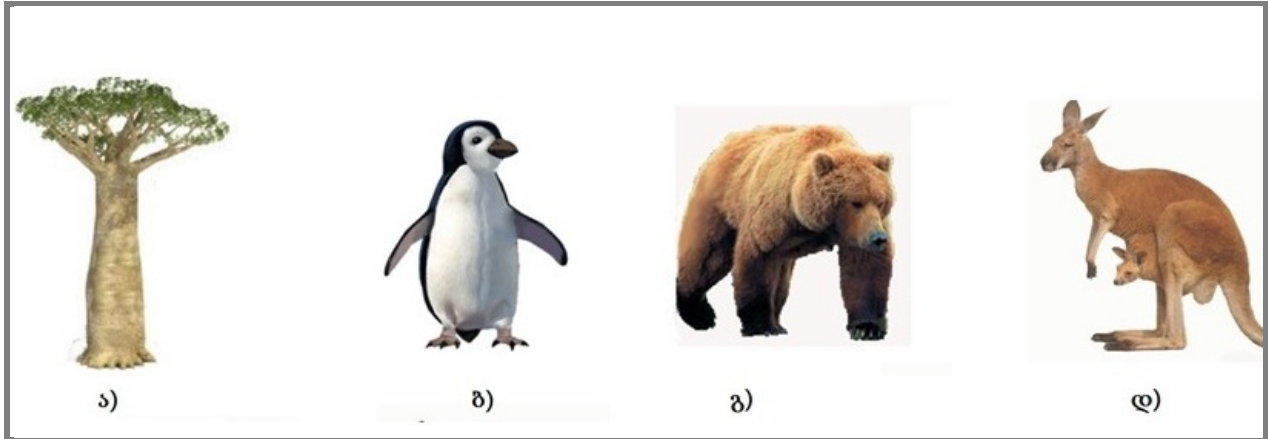
- (ა) შაქრის გახსნა წყალში
- (ბ) შაქრის დადნობა ცეცხლზე
- (გ) შაქრის დანახშირება ცეცხლზე
- (დ) შაქრის დადნობა და შემდეგ გაყინვა

13. დაადგინეთ შესაბამისობა ქიმიური ელემენტის დასახელებასა და სიმბოლოს შორის. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ქიმიური ელემენტის დასახელების აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ ქიმიური ელემენტის სიმბოლოს შესაბამისი ნომერი.

(ა) ალუმინი	1. O
(ბ) ჟანგბადი	2. Al
(გ) გოგირდი	3. Cu
(დ) სპილენძი	4. S
	5. Ag

ა	ბ	გ	დ

14. ფოტოზე გამოსახული ორგანიზმები წარმოადგენს ერთგვარ „სავიზიტო ბარათს“ კონკრეტული გეოგრაფიული ობიექტისათვის. დაადგინეთ შესაბამისობა ორგანიზმებსა და გეოგრაფიულ ობიექტებს შორის. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ცოცხალი ორგანიზმის აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ შესაბამისი გეოგრაფიული ობიექტის ნომერი (გაითვალისწინეთ, რომ ერთი პასუხი ზედმეტია).

ა) ბაობაბი

ბ) პინგვინი

გ) გრიზლი

დ) კენგურუ

გეოგრაფიული ობიექტები

1. აფრიკა
2. ანტარქტიდა
3. ავსტრალია
4. ჩრდილოეთ ამერიკა
5. სამხრეთ ამერიკა

ა	ბ	გ	დ

15. დაადგინეთ შესაბამისობა ფოტოებზე გამოსახულ ორგანიზმებსა და მათი გადაადგილების საშუალებებს შორის. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ფოტოს აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ შესაბამისი გადაადგილების საშუალების ნომერი (გაითვალისწინეთ, რომ ერთი პასუხი ზედმეტია).

ორგანიზმის ფოტო

ა

ბ

გ

დ

გადაადგილების საშუალებები

1. ფარფლი
2. შოლტი
3. ცრუფეხები
4. კიდურები
5. ფრთები

ა	ბ	გ	დ

16. დაადგინეთ შესაბამისობა ფოტოებზე გამოსახულ ორგანიზმებსა და მათი სასუნთქი სისტემის თავისებურებებს შორის. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ფოტოს აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ სასუნთქი სისტემის შესაბამისი თავისებურების ნომერი (გაითვალისწინეთ, რომ ერთი პასუხი ზედმეტია).

ორგანიზმის ფოტო

ა

ბ

გ

დ

სასუნთქი სისტემის თავისებურებები

1. ლაყუჩებით სუნთქვა
2. უწვრილესი მილებით სუნთქვა
3. კანითა და ლაყუჩებით სუნთქვა
4. ფილტვებითა და კანით სუნთქვა
5. ორმაგი სუნთქვა

ა	ბ	გ	დ

17. ცნობილია, რომ არ არსებობს არც ერთი ისეთი ქიმიური რეაქცია, რომლის შედეგად რკინა უფრო მსუბუქ ნივთიერებებად დაიშლება. რით არის ეს განპირობებული?

(მაქსიმალური ქულა 1)

---

18. წარმოიდგინეთ, რომ მეექვსე კლასის მოსწავლემ დაგისვით შეკითხვა: „ზამთარში, ყინვაში სველი თითები მიეყინება ხოლმე ლითონის საგნებს, ხისას კი – არა. რატომ ხდება ასე?“

უპასუხეთ მოსწავლეს შეკითხვაზე.

(მაქსიმალური ქულა 1)

---

19. ჩამოაყალიბეთ სავალდებულო საყოველთაო კალენდარული ვაქცინაციის მიზანი. პასუხი დაასაბუთეთ.

(მაქსიმალური ქულა 1)

---

20. მოსწავლეებს ჩაუტარეთ ცდა: ნიახურის ფოთლებიანი მსხვილი ღერო მოათავსეთ ჭიქაში, რომელშიც ჩასხმულია მელნიანი წყალი.

აღწერეთ ცდის შედეგი და მიუთითეთ თემა, რომლის ასახსნელადაც გამოიყენებთ მოცემულ ცდას.

(მაქსიმალური ქულა 1)

---

21. დაასახელეთ, სულ მცირე, ორი ნიშან-თვისება, რომლებიც ჩრდილოეთის თეთრ დათვს არქტიკულ გარემოსთან ადაპტაციაში ეხმარება. განმარტეთ, კონკრეტულად როგორ ეხმარება ისინი ცხოველს (მოიყვანეთ მაგალითები).

(მაქსიმალური ქულა 2)

---

22. მოკლედ მიმოიხილეთ დამმტვერავების როლი ბუნებასა და ადამიანის ცხოვრებაში; გამოიყენეთ მაგალითები და აღწერეთ, თუ რა მოხდება დედამიწაზე, დამმტვერავები რომ გაქრნენ.

(მაქსიმალური ქულა 2)

---

23. თქვენი მიზანია, მოსწავლეებს თვალსაჩინოდ წარმოუდგინოთ წყლის წრებრუნვის პროცესი. ამისათვის გაქვთ შემდეგი მასალა: ქილა, თბილი წყალი, რკინის ჯამი, ყინული.

აღწერეთ პროცედურა და შედეგი იმ ცდისა, რომელსაც ამ მასალის გამოყენებით ჩაატარებდით, და მიუთითეთ, რომელი ტიპის ეკოლოგიურ ფაქტორს მიეკუთვნება ბუნებაში მიმდინარე ანალოგიური პროცესი.

(მაქსიმალური ქულა 2)

---

24. ახალი სამყაროს კონტინენტები დაალაგეთ აღმოჩენის დროის მიხედვით (ყველაზე ადრე აღმოჩენილიდან ყველაზე გვიან აღმოჩენილამდე):

- (ა) ჩრდ. ამერიკა, სამხ. ამერიკა, ავსტრალია, ანტარქტიდა
- (ბ) სამხ. ამერიკა, ჩრდ. ამერიკა, ანტარქტიდა, ავსტრალია
- (გ) ჩრდ. ამერიკა, სამხ. ამერიკა, ანტარქტიდა, ავსტრალია
- (დ) სამხ. ამერიკა, ჩრდ. ამერიკა, ავსტრალია, ანტარქტიდა

25. რა არის გამოსახული ილუსტრაციაზე?

- (ა) ჩანჩქერი
- (ბ) კანიონი
- (გ) ჭორომი
- (დ) დელტა

26. რომელი ოკეანის წყლის ზედა ფენების მარილიანობაა ყველაზე დაბალი?

- (ა) წყნარი ოკეანის
- (ბ) ატლანტის ოკეანის
- (გ) ინდოეთის ოკეანის
- (დ) ჩრდილოეთის ყინულოვანი ოკეანის

27. წელიწადის რა დროა ავსტრალიაში 26 თებერვალი?

- (ა) ზაფხულის მიწურული
- (ბ) ზამთრის მიწურული
- (გ) გაზაფხულის დასაწყისი
- (დ) შემოდგომის დასაწყისი

28. რუკაზე აღნიშნული წერტილებიდან რომელი შეესაბამება ამჟამად ჩრდილოეთის მაგნიტურ პოლუსს?

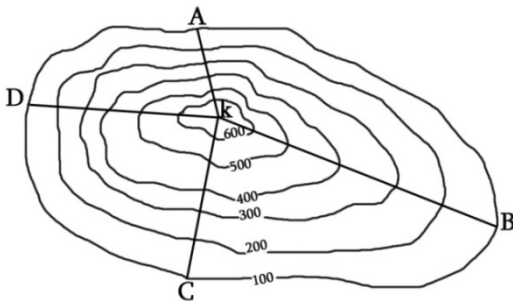

- (ა) 1
- (ბ) 2
- (გ) 3
- (დ) 4

29. რომელი თანავარსკვლავედების მიხედვით შეიძლება გეოგრაფიული პოლუსების ყველაზე ზუსტად განსაზღვრა შეუიარაღებელი თვალით?

- (ა) პატარა დათვისა და სამხრეთის ჯვრის
- (ბ) დიდი დათვისა და სამხრეთის ჯვრის
- (გ) სამხრეთის გვირგვინისა და პატარა დათვის
- (დ) დიდი დათვისა და ჩრდილოეთის გვირგვინის

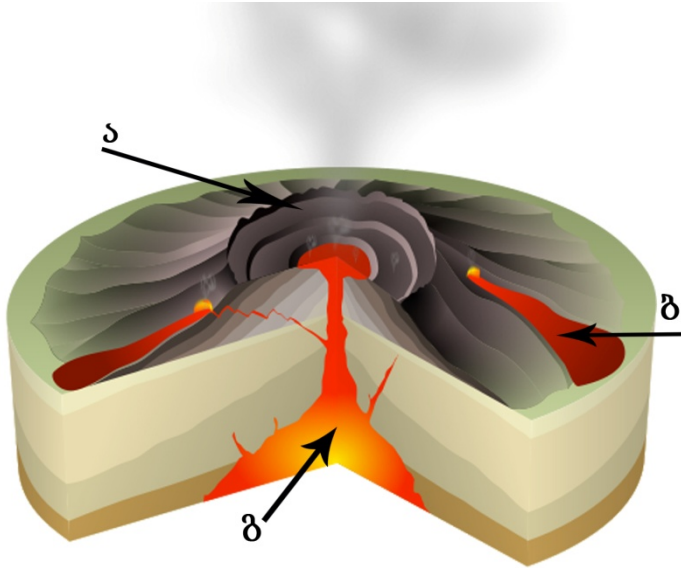
30. მოცემული ილუსტრაციის მიხედვით, რომელია მართებული მსჯელობა?

- (ა) Bk ციკაბოა, ხოლო Ak დამრეცია.
- (ბ) აღნიშნული მონაკვეთებიდან Dk ყველაზე ციკაბოა.
- (გ) C და k წერტილებს შორის შეფარდებითი სიმაღლე 500 მეტრია.
- (დ) A, B, C და D წერტილების აბსოლუტური სიმაღლეები ტოლია.

31. დაადგინეთ შესაბამისობა ვულკანურ ნაწილებს/პროდუქტებსა და მათს სახელწოდებებს შორის. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ამა თუ იმ ნაწილის/პროდუქტის აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ შესაბამისი სახელწოდების ნომერი (გაითვალისწინეთ, რომ ორი შესაძლო პასუხი ზედმეტია).

ვულკანის სქემა

სახელწოდებები

1. ვულკანური ყუმბარა
2. ლავური ტბა
3. ლავა
4. კრატერი
5. მაგმა

ა	ბ	გ

32. დაადგინეთ შესაბამისობა ფოტოებზე გამოსახულ ბუნებრივ ზონებსა და მათს სახელწოდებებს შორის. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში ფოტოს აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ ბუნებრივი ზონის სახელწოდების შესაბამისი ნომერი (გაითვალისწინეთ, რომ ერთი შესაძლო პასუხი ზედმეტია).

ბუნებრივი ზონის ფოტო

ა

ბ

გ

დ

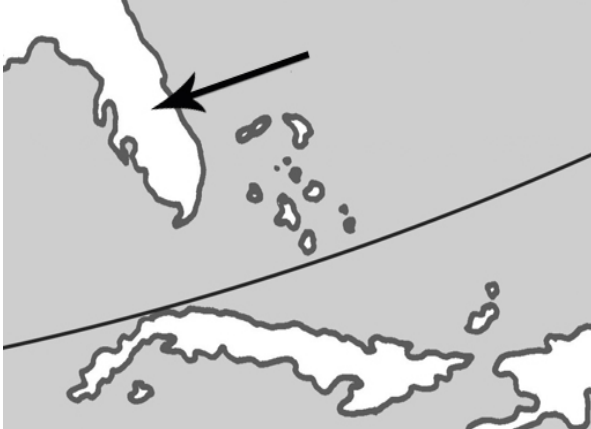
ბუნებრივი ზონების სახელწოდებები

1. პრერია
2. ტუნდრა
3. პამპა
4. უდაბნო
5. ნახევარუდაბნო

ა	ბ	გ	დ

33. დაადგინეთ შესაბამისობა კონტურული რუკის ფრაგმენტებზე წარმოდგენილ ნახევარკუნძულებსა და მათს სახელწოდებებს შორის. ქვემოთ მოცემულ ცხრილში რუკის ფრაგმენტის აღმნიშვნელ ასოს მიუწერეთ ნახევარკუნძულის სახელწოდების შესაბამისი ნომერი (გაითვალისწინეთ, რომ ერთი შესაძლო პასუხი ზედმეტია).

ნახევარკუნძული კონტურულ რუკაზე

ა

ბ

გ

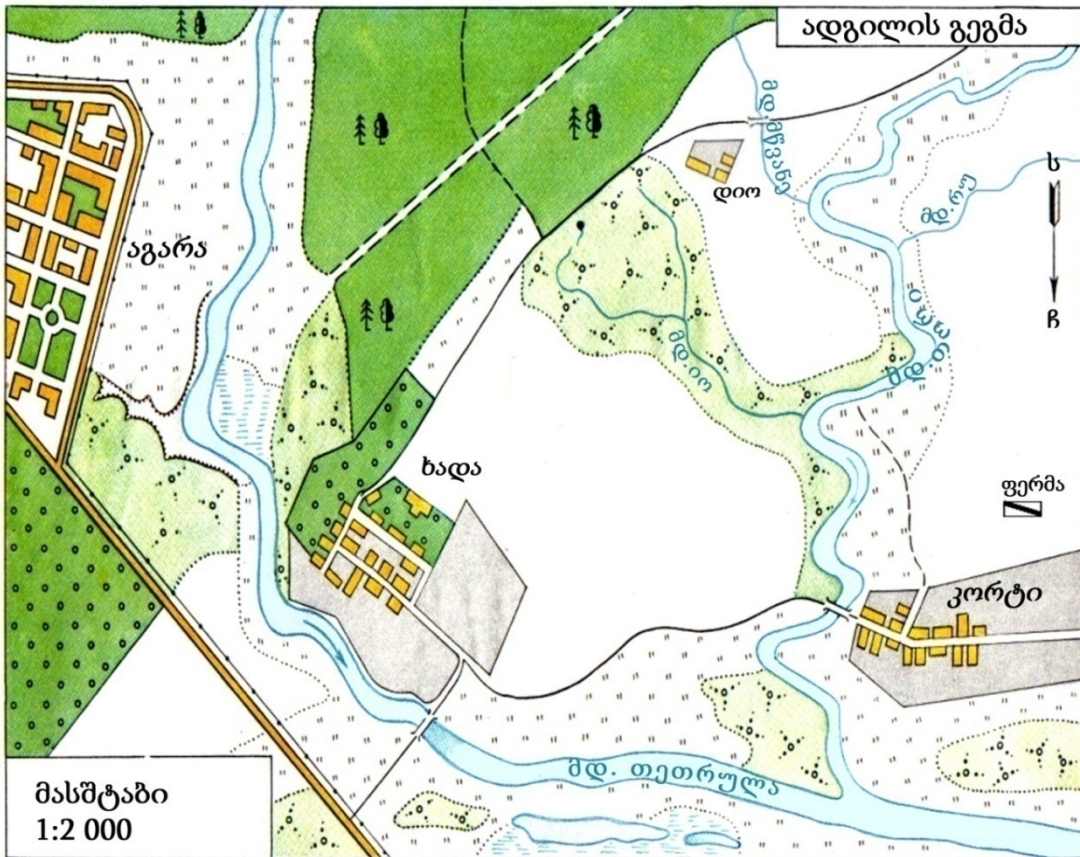
დ

ნახევარკუნძულების სახელწოდებები

1. კეიპ-იორკის ნ-კ
2. პირენეს ნ-კ
3. კამჩატკის ნ-კ
4. სომალის ნ-კ
5. ფლორიდის ნ-კ

ა	ბ	გ	დ

34. VI კლასის მოსწავლეებს მასწავლებელმა ადგილის გეგმის გამოყენებით შეკითხვებზე პასუხის გაცემა სთხოვა.

ქვემოთ მოცემულია ერთ-ერთი მოსწავლის ნამუშევარი.

1. ადგილის გეგმაზე ნაჩვენები დასახლებული პუნქტებიდან რომლის მოსახლეობა ყველაზე მცირეა?

ა. კორტის ბ. ხადის **გ. დიოს** დ. აგარის

2. რომელია მდ. თორის მარცხენა შენაკადი?

მდ. მდინარე

3. მდინარე თეთრულას ხიდიდან რა მიმართულებით მდებარეობს ფერმა?

ხიდიდან ჩრდილო-აღმოსავლეთით მდებარეობს ფერმა

4. რას უდრის მანძილი დაბა აგარიდან სოფელ კორტამდე (გეგმაზე ეს მანძილი 15 სმ-ია)?

ეს მანძილი უდრის 30 კილომეტრს

5. ადგილის გეგმაზე დაყრდნობით, დასახლებულ სოფლის მეურნეობის დარგი, რომელიც განვითარებულია რუკაზე ნაჩვენებ ტერიტორიაზე? პასუხი დაასაბუთეთ.

მეცხოველეობა, რადგან აქ მდებარეობს ფერმა.

34.1. რა მნიშვნელოვანი კომპონენტი აკლია მოსწავლისთვის შედგენილ დავალებას?
(მაქსიმალური ქულა 1)

34.2. მიუთითეთ მოსწავლის მიერ დაშვებული თითოეული შეცდომა და ჩაწერეთ შესწორებული სახით; დეტალურად აუხსენით მოსწავლეს, რატომ არის მისი პასუხი მცდარი, და მიუთითეთ თითოეული ნაბიჯი, რომელიც საჭირო იყო დავალების სწორად შესასრულებლად (თითოეული შეცდომის გასწორება ფასდება 1 ქულით, ახსნა – 1 ქულით).

34.3. იმსჯელეთ მოსწავლის ძლიერი და სუსტი მხარეების შესახებ, რა უნარების განვითარებაში სჭირდება მას დახმარება.

(მაქსიმალური ქულა 2)

კითხვისა და წერის სწავლება

35. მასწავლებელი მოსწავლეებს სთავაზობს ტექსტს, რომელშიც არ არის გამოყოფილი აბზაცები. მოსწავლეების ამოცანაა, გამოყონ ტექსტში აბზაცები და მიუთითონ თითოეული აბზაცის შესატყვისი საკვანძო სიტყვა.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი მიზნის მიღწევას უწყობს ხელს აღნიშნული აქტივობა?

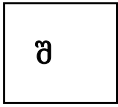
- (ა) ტექსტის შინაარსის ქრონოლოგიური თვალსაზრისით გააზრებას
- (ბ) ტექსტის მთავარი აზრის გაგებას, არგუმენტირების უნარის განვითარებას
- (გ) ტექსტის ლოგიკური სტრუქტურის გაგებას, მისი შემადგენელი ლოგიკური ერთეულების გამოყოფას
- (დ) ტექსტის დეტალურ ანალიზს, ცალკეულ მონაკვეთებში მიზეზშედეგობრივი კავშირების დანახვას

36. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი სტრატეგია გამოგვადგება ყველაზე ნაკლებად კითხვის მოტივაციის ასამაღლებლად, თუკი გავითვალისწინებთ მოსწავლეთა ინდივიდუალურ თავისებურებებს?

- (ა) წასაკითხი ტექსტის თემის განსაზღვრა მოსწავლეთა ინტერესების გათვალისწინებით
- (ბ) მოსწავლისთვის შესაძლებლობის მიცემა, თავად აირჩიოს საკუთარი როლი კითხვის ჯგუფური აქტივობების დროს
- (გ) მასწავლებლის მიერ კითხვისას მოსწავლეთა ძალისხმევის აღნიშვნა და წახალისება
- (დ) შეჯიბრების მოწყობა კითხვისას ყველაზე სწრაფი მკითხველის გამოსავლენად

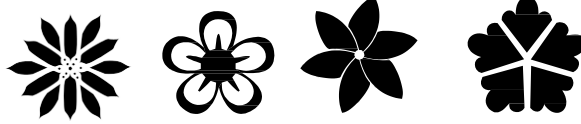
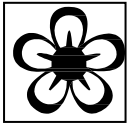
37. ქეთი კითხვისას ერთმანეთში ურევს შ-წ, მ-ნ ასოებს. მასწავლებელმა მისთვის რამდენიმე განმავითარებელი სავარჯიშო შეარჩია:

I. იპოვე ასოები, რომლებიც ზუსტად ისეთია, როგორც ჩარჩოში ჩასმული ასო:

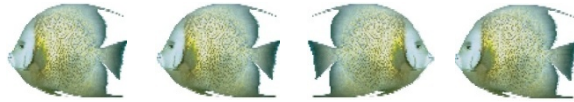

მ წ ნ მ ნ წ შ მ მ წ მ ნ წ ნ მ

II. იპოვე სურათი, რომელზეც იგივეა გამოსახული, რაც პირველ სურათზე:

III. იპოვე თევზი, რომელიც ზუსტად იმავე მიმართულებით მიცურავს, საითაც ჩარჩოში ჩასმული თევზი:

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელშია დალაგებული სავარჯიშოები მარტივიდან რთულისაკენ?

- (ა) I, III, II
- (ბ) II, III, I
- (გ) III, I, II
- (დ) III, II, I

38. მასწავლებელი მიმართავს მეორე კლასის მოსწავლეს: „მე ახლა დაფაზე დავწერ სიტყვას „მზესუმზირა“. შენ კი ამ სიტყვაში მოცემული ასოების გამოყენებით შეადგინე სხვა სიტყვები“.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი მიზნის მიღწევას არ უწყობს ხელს აღწერილი აქტივობა?

- (ა) ლექსიკური მარაგის გამდიდრებას
- (ბ) სიტყვის დეკოდირების უნარის განვითარებას
- (გ) ვერბალური ინსტრუქციის გაგებასა და შესრულებას
- (დ) არსებული ლექსიკური მარაგის გააქტიურებასა და გამოყენებას

39. გიგის უჭირს კითხვა, სიტყვის დაბოლოებებს მიხვედრით კითხულობს, რაც შეცდომით ამოკითხვის მიზეზი ხდება. ეს მას წაკითხულის გააზრებაში უშლის ხელს.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელია ყველაზე შესაფერისი აქტივობა გიგის დასახმარებლად?

- (ა) ასოების უაზრო მწკრივში ასოთა ზოგიერთი თანმიმდევრობა ქმნის სიტყვას. გიგის ამოცანაა, ასოთა ამ მწკრივში იპოვოს და გადახაზოს სიტყვები.
- (ბ) მასწავლებელი გიგის აძლევს ტექსტს. ბიჭის ამოცანაა, ტექსტში იპოვოს და გადახაზოს სიტყვები, რომლებიც მასწავლებლის მიერ მითითებულ ასოზე იწყება.
- (გ) მასწავლებელი გიგის აძლევს ტექსტს და ასახელებს რამდენიმე სიტყვას. ბიჭის ამოცანაა, ტექსტში იპოვოს და გადახაზოს მასწავლებლის მიერ დასახელებული სიტყვები.
- (დ) ასოების უაზრო მწკრივში, რომელიც ფურცელზეა მოცემული, გიგიმ უნდა იპოვოს და გადახაზოს მასწავლებლის მიერ მითითებული ასოები.

40. მასწავლებელი მეორე კლასის მოსწავლეებს უკითხავს მარტივ ტექსტს: „იყო ერთი მხიარული ჯამბაზი. მას გაბუშტული წითელი ცხვირი ჰქონდა. ცისფერი თვალები უციმციმებდა. წითელი ტუჩები სულ უცინოდა. ყვითელ თმას მწვანე ქუდი უფარავდა...“ და სთხოვს, ტექსტის მიხედვით გააფერადონ ჯამბაზის სილუეტი.

ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი უნარების განვითარებას ისახავს მასწავლებელი მიზნად?

- (ა) ფერების ერთმანეთისგან გარჩევისა და ცნობის
- (ბ) ვიზუალური და აკუსტიკური ინფორმაციის დამახსოვრების
- (გ) წერილობითი ინსტრუქციის გაგებისა და დამოუკიდებლად შესრულების
- (დ) მოსმენილი სიტყვიერი ინსტრუქციის გაგების, დამახსოვრებისა და შესრულების

41. მასწავლებლის ამოცანაა, დაადგინოს, რამდენად შეუძლიათ მოსწავლეებს სიტყვის მნიშვნელობის განსაზღვრა კონტექსტის საფუძველზე. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელი დავალებაა საუკეთესო ამ მიზნის მისაღწევად?

- (ა) „ცა ქუდად არ მიაჩნია და დედამიწა ქალამნად“ – როგორ ადამიანს აღწერს ეს გამოთქმა? (მშრომელს, მედიდურს, პატარას)
- (ბ) გადახაზე ის ზედმეტი სიტყვა, რომელიც მნიშვნელობით „მცენარეს“ არ უკავშირდება: ბუჩქი, ფიჭვნარი, რიყე, ჯეჯილი, რტო
- (გ) წინადადებაში სწორად გაანაწილე მოცემული სიტყვები: კრიალა, ანკარა „——— წყალში ——— კენჭები მოჩანს.“
- (დ) ხაზგასმული სიტყვები შეცვალე მნიშვნელობით მსგავსი სიტყვებით: „კლვისპირულ წვიმაში ბიჭი თავიდან ფეხებამდე გალუმპულიყო.“

42. ანა ტექსტს სწრაფად, მაგრამ უყურადღებოდ კითხულობს. შესაბამისად, თემას იაზრებს, თუმცა, დეტალებს ვერ აღადგენს სწორად. ქვემოთ ჩამოთვლილთაგან რომელია ყველაზე ადეკვატური სტრატეგია გოგონას დასახმარებლად?

- (ა) მასწავლებელი ანას აძლევს ტექსტს, რომელშიც შინაარსობრივი შეცდომებია დაშვებული. გოგონამ უნდა იპოვოს ეს შეცდომები და გაასწოროს.
- (ბ) მასწავლებელი ანას წასაკითხად აძლევს ტექსტს და შემდეგ სთხოვს, მოიფიქროს შეკითხვები ამ ტექსტთან დაკავშირებით.
- (გ) მასწავლებელი ანას წასაკითხად აძლევს საშუალო სირთულის ტექსტს. გოგონამ საკუთარი სიტყვებით უნდა გადმოსცეს ტექსტის ძირითადი აზრი.
- (დ) მასწავლებელი მიუთითებს თემას წაკითხული ტექსტიდან, ანამ უნდა იპოვოს ტექსტში ის მონაკვეთი, რომელშიც ეს თემაა განხილული.

43. მასწავლებელს მომზადებული აქვს ბარათები, რომლებზეც მოცემულია ნახატები შესაბამისი წარწერებით, მაგალითად, „ქუდი“, „საათი“ და ა. შ. ბარათებს მასწავლებელი შემდეგი აქტივობისთვის იყენებს: მოსწავლეებმა უნდა წაიკითხონ ბარათებზე დაწერილი სიტყვები და შემდეგ, ბარათების დაუხმარებლად, ამოიცნონ ეს სიტყვები დაფაზე წინასწარ დაწერილ წინადადებებში.

43.1. კითხვის სწავლების რომელ მეთოდს შეესაბამება აღნიშნული აქტივობა?
(მაქსიმალური ქულა 1)

43.2. რა ძირითადი სირთულე შეიძლება წარმოშვას კითხვის სწავლების დროს მხოლოდ ამ მეთოდის გამოყენებამ?

- (ა) კითხვის პროცესი მოსაწყენი ხდება ბავშვისთვის და კითხვისადმი უარყოფით დამოკიდებულებას იწვევს.
- (ბ) ბავშვებს უჭირთ გამოცდილების გადატანა ახალ სიტუაციაში და, შესაბამისად, სირთულეები ექმნებათ უცნობი სიტყვების ამოკითხვის დროს.
- (გ) ბავშვები ორიენტირებულნი არიან სიტყვების ამოცნობაზე და სირთულეები ექმნებათ სიტყვის მნიშვნელობის გააზრებაში.
- (დ) ბავშვი ეჩვევა სიტყვის შესაბამის ნახატთან ერთად აღქმას და ნახატის გარეშე უჭირს სიტყვის ამოკითხვა, რაც შემდგომში აფერხებს კითხვის ტემპს.

44. კვლევის საფუძველზე შემუშავებული რეკომენდაციის მიხედვით, ფონოლოგიური ცნობიერების გასავითარებელ სავარჯიშოებში აუცილებელია ბავშვისთვის კარგად ნაცნობი სიტყვების გამოყენება. მოიფიქრეთ ამ რეკომენდაციის საუკეთესო დასაბუთება.

(მაქსიმალური ქულა 1)

---

45. წაიკითხეთ IV კლასის მოსწავლეებისთვის განკუთვნილი ტექსტი და შეასრულეთ ქვემოთ მოცემული დავალებები.

მეცნიერებს უძველესი დროიდან აინტერესებდათ ჩაძირული სამეფოები. მათ შორის ყველაზე ცნობილია ლეგენდარული ატლანტიდა. ერთადერთი წერილობითი წყარო, რომელიც მოგვითხრობს ატლანტიდის შესახებ, არის ბერძენი ფილოსოფოსის, პლატონის, თხზულება. მასში იგი, ეგვიპტურ ზეპირსიტყვიერებაზე დაყრდნობით, აღწერს მთაგორიან, ნაყოფიერ და მჭიდროდ დასახლებულ სამეფოს. მოსახლეობას მშვიდობიანად და ბედნიერად უცხოვრია. თუმცა, „ერთ საშინელ დღესა და საშინელ ღამეს“ მათი ბედნიერება დასრულებულა. ბუნებრივი კატასტროფის შედეგად კუნძული ზღვაში ჩაძირულა. საუკუნეების განმავლობაში პლატონის ეს ცნობა ამოუხსნელ გამოცანად რჩებოდა. ატლანტიდის შესახებ მრავალი წიგნი დაიწერა. მეცნიერები კატასტროფის სხვადასხვა ადგილს ასახელებენ: ესპანეთი, ჩინეთი, ანტარქტიკა... ზოგიერთ მეცნიერს კი მიაჩნია, რომ ატლანტიდა პლატონის ფანტაზიის ნაყოფია.

45.1. თქვენი მიზანია, მოსწავლეებს ასწავლოთ ფაქტისა და მოსაზრების ერთმანეთისაგან გარჩევა. ამოწერეთ ტექსტიდან ორი წინადადება, რომლებსაც გამოიყენებდით ნიმუშებად ამ მიზნის მისაღწევად.

(მაქსიმალური ქულა 1)

ფაქტი:

მოსაზრება:

45.2. ამოიწერეთ ტექსტიდან წინადადება, რომლის გამოყენებითაც დაადგენდით, შეუძლიათ თუ არა მოსწავლეებს მოვლენებს შორის მიზეზშედეგობრივი მიმართების დანახვა.

(მაქსიმალური ქულა 1)

45.3. ზემოთ მოცემულ ტექსტთან დაკავშირებით დაუსვით მოსწავლეებს შეკითხვა, რომლითაც დაეხმარებოდით მათ არგუმენტირების უნარის განვითარებაში. მოიყვანეთ მოსწავლის ერთი შესაძლო პასუხი თქვენ მიერ დასმულ შეკითხვაზე.

(მაქსიმალური ქულა 1)

შეკითხვა:

სავარაუდო პასუხი:

45.4. დაუსვით მოსწავლეებს შეკითხვა, რომლითაც დაეხმარებოდით მათ მთლიანი ტექსტიდან დასკვნის გამოტანაში.

(მაქსიმალური ქულა 1)

აკადემიური უნარები

წაკითხული ტექსტის გააზრება

ყურადღებით წაკითხეთ და გააზრეთ ტექსტი. თითოეული შეკითხვის სავარაუდო პასუხებიდან აირჩიეთ ის ვარიანტი, რომელიც მართებულია მოცემული ტექსტის მიხედვით.

40 წლის წინ ცნობილმა ამერიკელმა ფსიქოლოგმა, უოლტერ მიშელმა, ჩაატარა კვლევა, რომლის შედეგების თანახმადაც, უნარი – უარი თქვა მომენტალურ სიამოვნებაზე, ჯილდოზე და დაელოდო უფრო დიდ სარგებელს – ადამიანის ცხოვრებისეული მიღწევების განმაპირობებელ მნიშვნელოვან ფაქტორად შეიძლება მივიჩნიოთ.

ექსპერიმენტში მონაწილეობა მიიღო 700-მდე ბავშვმა, რომელთა ასაკი 4-დან 6 წლამდე მერყეობდა. თითოეულ ბავშვს შესთავაზეს ერთი მარმელადის ნაჭერი და დაჰპირდნენ მეორე მარმელადის მიცემას იმ შემთხვევაში, თუ ისინი 15-20 წუთს მოითმენდნენ და არ შეჭამდნენ ამ მარმელადს. ბავშვი გემრიელი მარმელადით მარტო რჩებოდა ოთახში, მის რეაქციებს კი ფსიქოლოგები კამერებით აკვირდებოდნენ. 10 წლის შემდეგ განმეორებითი კვლევის შედეგად აღმოჩნდა, რომ ბავშვები, რომლებმაც მოითმინეს და არ შეჭამეს მარმელადი, გაცილებით უკეთ სწავლობდნენ სკოლაში, უკეთ ამყარებდნენ ურთიერთობებს და უკეთ უმკლავდებოდნენ სტრესს.

უოლტერ მიშელმა აღნიშნული კვლევის შედეგების ანალიზის საფუძველზე ივარაუდა, რომ ჯილდოს მომავლისთვის გადადების უნარი პიროვნების სტაბილური ნიშანი, ანუ ხასიათის შემადგენელი ნაწილია. ის ბიოლოგიურად არის დეტერმინირებული და მჭიდროდ უკავშირდება ადამიანის მომავალ მიღწევებსა და წარმატებებს.

რამდენიმე წლის წინ მკვლევარი სელესტე კიდი, რომელიც უსახლკარო ბავშვებსა და მათს ოჯახებს აკვირდებოდა, დაექვდა, რამდენად ადეკვატური იყო „მარმელადის ტესტი“ ბავშვების თანდაყოლილი მოთმინების უნარის აღმოსაჩენად. თუ ბავშვი მიჩვეულია, რომ დანაპირებს ხშირად არ უსრულებენ, მაშინ ხომ რაციონალური გადაწყვეტილებაა, არ დაელოდო დიდ ჯილდოს. მკვლევარმა და მისმა კოლეგებმა ექსპერიმენტის პირობები გაართულეს: ბავშვების ორ ჯგუფს ფანქრები და გასაფერადებელი ალბომები მისცეს, გაფერადების დაწყება სთხოვეს და დაჰპირდნენ, რომ ცოტა ხანში კიდევ უფრო ლამაზ ფანქრებს მოუტანდნენ. ბავშვების პირველი ჯგუფი განგებ მოატყუეს და არაფერი მისცეს, მეორე ჯგუფმა კი დაპირებული ჯილდო მიიღო. ექსპერიმენტის მეორე ნაწილი მიშელის ექსპერიმენტის ანალოგიური იყო. პირველი ჯგუფის ბავშვების უმეტესობამ, მეორე ჯგუფისგან განსხვავებით, დაუყოვნებლივ შეჭამა მარმელადი. აღნიშნული შედეგების საფუძველზე კიდმა გამოიტანა შემდეგი დასკვნა: ბავშვის უნარი, გადაავადოს ჯილდოს მიღება, დამოკიდებულია იმაზე, თუ რამდენად სანდოა მისი გარემო.

უოლტერ მიშელის ექსპერიმენტის შეფასებისას ზოგიერთი მკვლევარი წერდა, რომ სწორედ ამ უნარმა მოუტანა კრომანიონელებს გამარჯვება ნეანდერტალელებზე და კაცობრიობა პროგრესის გზაზე დააყენა. მიუხედავად იმისა, რომ მიშელის თეორია გენეტიკურ მოცემულობას უსვამს ხაზს, წლების შემდეგ მან გამოსცა წიგნი „მარმელადის ტესტი; თვითკონტროლის გაუმჯობესება“. თუმცა, ერთი რამ ცხადია, „მარმელადისთვის“ წინააღმდეგობის გაწევა გაცილებით უფრო ადვილია მათთვის, ვისაც ამის გაკეთება უკვე ბავშვობაში შეეძლო.

46. I აზვაცში:

- (ა) დასმულია საკითხი, რომელსაც ეხება მთელი დანარჩენი ტექსტი.
- (ბ) განხილულია ჯილდოზე უარის თქმის განმაპირობებელი ფაქტორები.
- (გ) წარმოდგენილია ერთ-ერთი ფსიქოლოგიური ფენომენის კვლევის ისტორია.
- (დ) დასმულია საკითხი, რომლის აქტუალობა ეჭვქვეშაა დაყენებული ტექსტის დანარჩენ ნაწილში.

47. რამ შეუქმნა საფუძველი უოლტერ მიშელს, რომ მოთმინების უნარი პიროვნების სტაბილურ მახასიათებლად მიეჩნია?

- (ა) ექსპერიმენტის მონაწილე ბავშვების რაოდენობამ
- (ბ) მოთმინების უნარსა და მიღწევებს შორის კავშირმა
- (გ) მარმელადთან მარტო დარჩენილ ბავშვებზე დაკვირვებამ
- (დ) სტრესთან გამკლავებისა და კომუნიკაციის უნარის ურთიერთკავშირმა

48. რომელია ის დამატებითი ფაქტორი, რომელიც, კიდისაგან განსხვავებით, მიშელს კვლევისას არ გაუთვალისწინებია?

- (ა) დროის გავლენა
- (ბ) გამოცდილების გავლენა
- (გ) ჯილდოს მიმზიდველობა
- (დ) წარმატება სხვადასხვა სფეროში

49. რატომ არ დაელოდნენ სელესტე კიდის მიერ ჩატარებულ ექსპერიმენტში პირველი ჯგუფის ბავშვები დაპირებულ ჯილდოს?

- (ა) ამ ჯგუფის ბავშვებმა, მეორე ჯგუფისგან განსხვავებით, მოთმინების ნაკლები უნარი გამოავლინეს.
- (ბ) ამ ჯგუფის ბავშვებს, მეორე ჯგუფისგან განსხვავებით, რაციონალური გადაწყვეტილების მიღების უნარი აღმოაჩნდათ.
- (გ) ამ ჯგუფის ბავშვებმა, მეორე ჯგუფისგან განსხვავებით, დაპირებული ჯილდო ნაკლებად მნიშვნელოვნად მიიჩნიეს.
- (დ) ამ ჯგუფის ბავშვებს, მეორე ჯგუფისგან განსხვავებით, დანაპირების შეუსრულებლობამ იმედი გაუცრუა.

50. რატომ გაუჩნდა სელესტე კიდს ეჭვი „მარმელადის ტესტთან“ დაკავშირებით სწორედ უსახლკარო ბავშვებსა და მათ ოჯახებზე დაკვირვებისას?

- (ა) უსახლკარო ბავშვებს მოთმინების უნარი ნაკლებად აქვთ განვითარებული და, შესაბამისად, ისინი გადავადებულ ჯილდოს არ ელოდებიან.
- (ბ) უსახლკარო ბავშვებს ნაკლები მიჯაჭვულობა აქვთ ოჯახებზე და, შესაბამისად, მოთმინების უნარის ჩამოყალიბებაზე გარემოს ზემოქმედება სუსტია.
- (გ) უსახლკარო ბავშვებზე დაკვირვებამ მკვლევარი დააფიქრა მოთმინების უნარისა და მომავალში წარმატებულობის კავშირის არსებობაზე.
- (დ) უსახლკარო ბავშვების მოთხოვნილებები უმეტესად დაუკმაყოფილებელია და, შესაბამისად, ისინი ხშირად არიან ფრუსტრირებულნი.

51. მიშელის მიერ გამოქვეყნებული წიგნის სათაური იმაზე მეტყველებს, რომ:

- (ა) მკვლევარმა უარყო მოთმინების უნარის გენეტიკური მოცემულობა და ამ უნარის მხოლოდ გარემოს ზემოქმედებით განვითარებაზე გააკეთა აქცენტი.
- (ბ) მოთმინების უნარის გენეტიკური მოცემულობის მიუხედავად, მკვლევარმა აღიარა გარემოს ზემოქმედებით ამ უნარის განვითარების შესაძლებლობაც.
- (გ) მკვლევარს წლები დასჭირდა თვითკონტროლის უნარის გენეტიკური მოცემულობის უარსაყოფად და ამ უნარის გასავითარებელი მექანიზმების აღმოსაჩენად.
- (დ) მკვლევარმა თვითკონტროლის უნარის გენეტიკური მოცემულობა აღიარა და ამავდროულად ამ უნარის გაუმჯობესების აუცილებლობას გაუსვა ხაზი.

52. „... სწორედ ამ უნარმა მოუტანა კრომანიონელებს გამარჯვება ნეანდერტალელებზე და კაცობრიობა პროგრესის გზაზე დააყენა.“ – ამ წინადადებით ავტორს სურდა ეთქვა, რომ მეცნიერებმა:

- (ა) აღიარეს მიშელის მიერ შესწავლილი უნარის მნიშვნელობა და კავშირი ადამიანის მომავალ წარმატებასთან.
- (ბ) აღმოაჩინეს მიშელის მიერ შესწავლილი უნარის ბიოლოგიური განპირობებულობა და მისი კავშირი ადამიანის მომავალ მიღწევებთან.
- (გ) მიშელის კვლევის დახმარებით აღმოაჩინეს შესწავლილი უნარის განვითარებაში როგორც ბიოლოგიური, ასევე, გარემო ფაქტორების როლი.
- (დ) მიშელის კვლევის დახმარებით გააცნობიერეს, რომ კაცობრიობას პროგრესული განვითარების პოტენცია აქვს.

ანალიტიკური წერა

53. წაკითხეთ ნაწყვეტი ჩარლზ დიკენსის მოთხრობიდან და ერთი ტერმინის განმარტება:

„ოლივერ ტვისტი“

„შვიდი წლის ოლივერს თხუთმეტ შიმშილისგან დასუსტებულ მოზარდთან ერთად ეძინა. ბავშვებს ვახშმად, ჩვეულებრივ, წყალწყალა შვრიის ფაფა ჰქონდათ. პატარები მაგიდას მჭიდროდ შემოუსხდებოდნენ და თვალის დახამხამებაში ასუფთავებდნენ ჯამებს. მათ საჭმელი არ ჰყოფნიდათ. ერთხელ კენჭი ჰყარეს, ვინ ეტყოდა ამის შესახებ თავშესაფრის პატრონს. ეს მისია ოლივერს ხვდა წილად.

ოლივერი შიმშისგან კანკალებდა. საშინელ სიჩუმეს დროდადრო მისი ფეხის ხმა არღვევდა. „მადლობა ღმერთს, მე არ მომიწია ამის გაკეთება“, იკითხებოდა თითოეული ბავშვის თვალეში.

როგორც იქნა, ბიჭმა მისტერ ბამბლამდე მიაღწია. თავშესაფრის პატრონი ისე უყურებდა, როგორც მწერს, რომელსაც სიამოვნებით გასრესდა.

ოლივერმა თავი გაიმხნევა და ძლივს წაიჩურჩულა:

- გთხოვთ, მისტერ, კიდევ ცოტა...

მისტერ ბამბლმა თვალეში გადმოკარკლა და გაცოფებულმა დაუღრიალა:

- როგორ ბედავ?! – ხელი უხეშად მოჰკიდა და ბნელ სარდაფში ჩაკეტა.

გამწარებულმა ოლივერმა მისი სიტყვები გაიგონა:

- არავის არასდროს მოუთხოვია ზედმეტი ულუფა. ეს ბიჭი ნამდვილი ავაზაკია!“

სტიგმა

ძველ საბერძნეთში სტიგმა ნიშნავდა დამლას, რომელიც ადამიანს კანზე ჰქონდა გამოსახული. სტიგმით მიანიშნებდნენ ამ პიროვნების დაბალ მორალურ სტატუსზე. მსგავსი ნიშნით, ჩვეულებრივ, მონას, მოღალატეს ან დამნაშავეს გამოარჩევდნენ. მე-20 საუკუნიდან ეს ტერმინი ფართოდ გამოიყენება, თუმცა, ახლა სტიგმა ფიზიკურად კი არ არის გამოხატული, არამედ გულისხმობს ე. წ. იარლიყების მიწებებასა და ამგვარად პიროვნების დისკრედიტაციას, მაგალითად, „ის ხელმოცარული ადამიანია“, „ის მოღალატეა“, „ის უნიჭოა“... შეიძლება დადებითი შინაარსის იარლიყიც იქცეს სტიგმად, მაგალითად, „ის დაუმარცხებელია“, „ის ვუნდერკინდია“...

ესა თუ ის კონკრეტული ჯგუფი თავს ახვევს სხვებს ქცევის გარკვეულ სტანდარტებს, რომელთა დარღვევაც ჯგუფის მხრიდან მათ გარიყვას და სტიგმატიზაციას იწვევს. სტიგმას ხშირად ვხვდებით საგანმანათლებლო დაწესებულებებში, სადაც გარკვეული ნიშნით გამოარჩევენ ბავშვებს და სტიგმის მსხვერპლად აქცევენ (ამ ბავშვების შესაძლებლობების მიუხედავად).

- იმსჯელოთ, როგორ ხდება „იარლიყების მიწებება“, რა განაპირობებს სტიგმატიზაციას;
- იმსჯელოთ სხვადასხვა სახის იარლიყების მიწებების შედეგებზე;
- მსჯელობის გასამყარებლად მოიყვანეთ არგუმენტები და მაგალითები.

თქვენ მიერ დაწერილი თხზულება უნდა შეიცავდეს, სულ მცირე, 100 სიტყვას.

შავი სამუშაოსათვის

შავი სამუშაოსათვის